

ת"פ 23858/03/23 - מדינת ישראל נגד עלאא דבאבסה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 23858-03-23 מדינת ישראל נ' דבאבסה (עציר) 12 פברואר 2024

בפני כב' השופט בני שגיא, סגן נשיא
המאשימה מדינת ישראל
על-ידי ב"כ עו"ד צחי הבדלי

נגד
הנאשם עלאא דבאבסה
על-ידי ב"כ עו"ד רועי שרמן

מר דין

כללי

1. הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בעבירה של ניסיון שוד לפי סעיף 403 סיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

2. במסגרת הסדר הטיעון שגובש, תוקן כתב האישום מבלי שגובשה הסכמה לעניין העונש, ובהקשר זה טען כל צד על פי מיטב שיקול דעתו.

עובדות כתב האישום המתוקן

3. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 16.2.23, סמוך לשעה 01:10, פרצו הנאשם ושניים אחרים שזהותם אינה ידועה למאשימה, לדירה ברחוב הרמן כהן 15 בתל אביב, דרך החלון, במטרה לגנוב רכוש בעל ערך מהדירה.

ו.מ, יליד 1942 המתגורר בדירה (להלן - **הקשיש**), התעורר מהרעש ויצא מחדר השינה כשבידו מערוך, על רקע פריצה קודמת לביתו. סמוך לאחר מכן, הלמו הנאשם ואחד האחרים בפניו של הקשיש באגרופים. הקשיש נאבק בנאשם ובאחר והיכה אותם עם המערוך, שאז אחד האחרים חילץ את המערוך מידו והכה אותו באמצעותו. בהמשך, הנאשם ואחד האחרים הפילו את הקשיש על הרצפה, רכנו מעליו ותפסו את ידיו, בעודו צורח ומתגונן מפניהם. הנאשם חסם את פיו של הקשיש והכניס את אצבעותיו לפיו, ובתגובה נשך הקשיש את הנאשם. מיד לאחר מכן, אחד האחרים ריסס את הקשיש בגז פלפל ודרש ממנו לומר "**איפה הכסף**" וכן נאמר לו על ידי הנאשם או האחרים: "**אתה תמות, אתה תמות**", זאת בכוונה להפחידו ולהרתיעו מלהתנגד לגניבת הרכוש מדירתו. בשלב זה, ומאחר שהקשיש הקים רעש

בדירה, הנאשם והאחרים, שחששו מלהיתפס, יצאו מחלון הדירה ונמלטו מהמקום מבלי שגנבו דבר.

כתוצאה ממעשי הנאשם והאחרים סבל הקשיש מהמטומות באזור הפנים, בידיים ובברך ימין, פצע בשפה התחתונה והוא נזקק לטיפול רפואי בבית החולים איכילוב.

טיעוני הצדדים לעונש

4. ב"כ המאשימה, עו"ד הבדלי, עמד בטיעונו על נסיבות ביצוע העבירה ועל החומרה היתרה הטמונה בביצוע עבירות שוד כלפי קשישים בביתם, וכך בין היתר נטען: **"כאשר בית המשפט יבוא לשקול את העונש הראוי לנאשם זה, חייב לשים למול עיניו את ו.מ. וקשישים נוספים החיים לבדם. קשישים אלה נמצאים בתחושת חוסר ביטחון אישי ויש להבטיח בענישה מחמירה, קשה ומרתיעה, שגם בערוב ימיהם ידעו שגופם, רכושם וביתם אינו הפקר"** (פרו', עמ' 13, ש' 27). עוד סבר התובע כי אף שמדובר בניסיון שוד, מתקיימות בעניינו נסיבות מחמירות אחרות ולא בכדי המחוקק קבע בצידה של עבירת ניסיון שוד עונש של 20 שנות מאסר כשהיא מבוצעת בנסיבות מחמירות. כך עמד התובע על הביצוע בצוותא, על החדירה לביתו של הקשיש לצורך ביצוע השוד, על האלימות שהופעלה ועל חלקו של הנאשם בביצוע המעשים. על יסוד כלל הנתונים שפורטו ופסיקה שהוצגה עתר התובע לקביעת מתחם הנע בין 6 ל-9 שנות מאסר.

באשר למיקומו של הנאשם בתוך המתחם, ובהינתן עברו הפלילי, נטען כי יש למקמו באמצע המתחם המוצע, ולגזור עליו 7.5 שנות מאסר ורכיבי ענישה נלווים.

5. ב"כ הנאשם, עו"ד שרמן, סבר כי יש לקבוע מתחם נמוך באופן משמעותי מזה לו עתרה התביעה, הנע בין 18 ל-24 חודשי מאסר, וזאת על פי הנטען נוכח העובדה שהאלימות שננקטה כלפי המתלונן אינה מצויה ברף הגבוה, לא קדם לאירוע תכנון מוקדם ובסופו של יום לא נגנב דבר מהדירה.

הסניגור ביקש לזקוף לזכות הנאשם את הודאתו בהזדמנות הראשונה, את החיסכון בזמן שיפוטי ואת החיסכון בהעדת המתלונן. עוד צוין כי הנאשם הסדיר את מעמדו בישראל ואינו נחשב עוד שוהה בלתי חוקי, כאשר הנסיבות להסדרת המעמד (סיוע למדינת ישראל) צריכות לעמוד לזכותו, באופן המאפשר גזירת הדין בחלקו התחתון של המתחם המוצע על ידי ההגנה.

6. הנאשם בדברו האחרון מסר את הדברים הבאים: **"אני מודה במה שעשיתי ובטעות שעשיתי. אני מתנצל על זה. אני מקבל עונש ומכבד עונש ומכבד את בית המשפט. כשנודע לי שזה אדם קשיש נמצא שם יצאתי מידית ולא המשכתי במה שעשיתי. אני שוב מתנצל"** (פרו' עמ' 16, ש' 10).

דיון הכרעה

7. בתי המשפט עמדו פעמים רבות על החומרה הטמונה בעבירת השוד ועל פגיעתה בערכים חברתיים מוגנים שנועדו לשמור על שלום הציבור, על תחושת הביטחון האישי של תושבי המדינה, על שלמות גופם ועל קניינם הפרטי. נקבע כי בגזירת עונשם של עבריינים שהורשעו בעבירה זו, נדרש בית המשפט לשדר מסר ברור כי היא גוררת עמה עונש משמעותי. כך, גם באשר לעבירת ניסיון שוד, שהעונש הקבוע בצידה זהה, והיא מבטאת את אותה סלידה של החברה ממבצעי העבירות [ראה בעניין זה ע"פ 4949/15 **מקדסי נ' מדינת ישראל** (17.3.2016)].

8. בכל הנוגע לעבירות שוד המבוצעות כלפי קשישים, נקבע כדלקמן: "**עבירות השוד, ובמיוחד כשעבירות אלו מופנות כנגד קשישים, הינן רעה חולה שחובה על בתי המשפט לעקור משורש. הפניה דווקא לאוכלוסייה חלשה, אוכלוסיית הקשישים, מתוך תקווה כי אוכלוסייה זו לא תוכל להגן על עצמה, משקפת אנטי חברתיות עמוקה ומגלמת בתוכה אכזריות ואדישות לחומרת הפגיעה הנגרמת לקורבן העבירה**" [ע"פ 3307/08 **מדינת ישראל נ' טועמי** (4.3.2009)].

9. בתי המשפט אף עמדו על החומרה היתרה הגלומה בביצוע עבירות שוד בביתם מבצרם של המתלוננים וכך בין היתר נקבע: "**ביתו של אדם הוא מבצרו, בו הוא מרגיש בטוח ומוגן. פריצה אלימה לבית מגורים תוך תקיפת דייריו הנמים את שנתם מהווה פגיעה בהם במקום מבטחם, ויש בה כאמור כדי לפגוע לא רק בקניינם של דרי-הבית, אלא אף בביטחונם האישי - הפיזי והנפשי, ועל כן, מן הראוי כי תהא ענישה קשה וממשית שתהלום את חומרת מעשים אלו**" [וראו: רע"פ 7658/18 **זוהר נ' מדינת ישראל** (1.11.2018); ע"פ 945/18 **סלאימה נ' מדינת ישראל** (14.1.2019)].

10. בקביעת עוצמת הפגיעה בערכים המוגנים יש לשקלל את מכלול הנסיבות הקשורות לביצוע העבירה ובמקרה דנן ניתן להצביע על הנתונים הבאים:

(א) **גילו המתקדם של קורבן העבירה;**

(ב) **העובדה כי העבירה בוצעה באישון לילה בביתו-מבצרו של קורבן העבירה;**

(ג) **ביצוע העבירה בחבורה, מוסיף אף הוא מימד של חומרה למעשה;**

(ד) **אופי האלימות שהופעלה כלפי קורבן העבירה** (שיגור אגרופים לפניו, הכאתו באמצעות המערוך, הפלתו לרצפה, ריסוס פניו בגז פלפל). אני ער לעובדה כי הנאשם לא היה שותף בפועל לכל רכיבי האלימות שתוארו, אולם בהיותו מבצע בצוותא - לא ראיתי משמעות מרחיקת לכת בביצוע הבחנה בין חלקו הקונקרטי של מעורב אחד לחלקו הקונקרטי של מעורב אחר, כאשר אין מחלוקת כי כל החבורה פעלה באלימות כלפי קורבן העבירה;

(ה) **נזק פיזי ונפשי** - נתתי דעתי לנזק הפיזי שספג קורבן העבירה, ודומני כי לא צריכה להיות מחלוקת בדבר החותם המותיר אירוע מעין זה גם בנפשו.

(ו) **במסגרת המתחם, יש לשקלל גם את העובדה כי מדובר בעבירת ניסיון**, ולא בכזו שגרמה בנוסף לנזק הפיזי והנפשי, גם נזק רכושי לקורבן העבירה.

שקלול הנסיבות שתוארו, מוביל למסקנה לפיה הפגיעה בערכים המוגנים היא בעוצמה גבוהה.

11. באשר למדיניות הענישה ראיתי להפנות לפסקי הדין הבאים:

ע"פ 7269/21 **מדינת ישראל נ' גבריל** (7.4.2022) - המשיבים הורשעו על יסוד הודאתם במסגרת הסדר טיעון בעבירות של שוד בנסיבות מחמירות לפי סעיף 402(ב), קשירת קשר וכניסה לישראל שלא כחוק, המשיב 1 הודה והורשע סמוך להקראת כתב האישום בעוד שהמשיב 2 הודה והורשע לאחר ניהול הוכחות בעניינו. על פי כתב האישום המתוקן משיב 2 קשר קשר עם משיב 1 לשדוד קשיש בן 73 החי בגפו, על רקע היכרות מוקדמת בניהם וסברה כי ההוא בעל ממון. משיב 1 התקשר למתלונן ותיאם איתו את הגעתו באמתלה שיגיע יחד עם אשתו על מנת להתרשם מצימר בבעלותו של המתלונן. השניים הגיעו לבית המתלונן ודפקו בדלת, לאחר שפתח הפילו אותו על הרצפה וקשרו את גופו וידיו באמצעות ניילון, דבק וחבלים שהצטיידו בהם מראש והכו את המתלונן. בזמן שמשיב 1 כיסה את פניו של המתלונן במגבת על מנת להשתיקו, משיב 2 חיפש כסף בחדרי הבית אך לא מצא. לבסוף נטלו המשיבים את מכשיר הטלפון של המתלונן וברחו מהמקום כשהם מותירים את המתלונן קשור וחבול. כתוצאה מהמעשים נגרמה למתלונן חבלת ראש. בית המשפט המחוזי קבע בעניינו של משיב 1 **מתחם הנע בין 25 ל-45 חודשי מאסר** בגין עבירת השוד וקשירת הקשר, ומתחם הנע בין מאסר מותנה ועד 6 חודשי מאסר בגין עבירת הכניסה לישראל שלא כדין, וגזר עליו 27 חודשי מאסר לצד ענישה נלווית. ביחס למשיב 2 קבע בית המשפט המחוזי **מתחם הנע בין 3 ל-5 שנות מאסר** בגין עבירת השוד וקשירת הקשר ומתחם הנע בין מאסר מותנה ועד 6 חודשי מאסר בגין עבירת הכניסה לישראל שלא כדין, וגזר עליו 42 חודשי מאסר לצד ענישה נלווית. **בית המשפט העליון קיבל את ערעור המדינה והחמיר את עונשם, מבלי למצות את הדין, כך שעונשו של משיב 1 יעמוד על 40 חודשי מאסר ועונשו של משיב 2 יעמוד על 60 חודשים.**

ת"פ (ב"ש) 60102-03-22 **מדינת ישראל נ' בן נעים ואח'** (23.2.2023) - הנאשמים הורשעו על יסוד הודאתם במסגרת הסדר טיעון בעבירה של שוד בנסיבות מחמירות, כאשר לנאשם 1 יוחסה גם עבירת תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות. על פי כתב האישום המתוקן הנאשמים קשרו קשר עובר לאירוע לשדוד את המתלוננת (ילידת 1930) בביתה. הנאשמים הגיעו סמוך לשעה 19:00 לביתה של המתלוננת כשהם רעולי פנים ועוטים כפפות ופתחו את דלת הבית, נכנסו פנימה ודרשו כסף מהמתלוננת. המתלוננת החלה לצעוק ומי מהנאשמים שם יד על פיה, הנאשמים דרשו ממנה לשתוק אחרת יהרגו אותה ודרשו את כספה תוך שהם מכים אותה, מכסים את פניה, כופתים את ידיה וגליה ומפילים אותם לרצפה. בעקבות האיומים הפנתה המתלוננת את הנאשמים לחדר השינה, והם הובילה אותה בעודה כפופה תוך

שהם ממשיכים לשאול איפה הכסף. הנאשמים איתרו סכום של כ-10,000 ₪ בשטרות ישראליים ואמריקאים וכן טבעות זהב. הנאשמים נטלו את השלל שנמצא, שחררו את הכפיתה ברגליה ובידיה של המתלוננת ובמקומה קשרו את ידיה באמצעות בד והותירו אותה על הרצפה. כתוצאה מהמעשים נגרמו למתלוננת חבלות פנים, נפיחות סביב עין שמאל, המטומות וחתכים במפרקי כפות ידה והיא נזקקה לאשפוז לצורך בירור והשגחה למשך 6 ימים. בית המשפט קבע לעניין עבירת השוד **מתחם הנע בין 9 ל-11 שנות מאסר** וגזר על נאשם 1 עונש כולל של 11.5 שנות מאסר תוך הפעלת מאסר מותנה של שישה חודשים במצטבר לעונש בתיק זה, ועל נאשם 2 עונש של 10 שנות מאסר.

בעניין סלאימה שהוזכר לעיל הורשעו הנאשמים על יסוד הודאתם בעבירות של קשירת קשר לפשע, ניסיון שוד, פריצה למקום מגורים ועבירת תקיפה הגורמת חבלה ממשית בנסיבות מחמירות. באותו מקרה הנאשמים קשרו קשר לשדוד סכום כסף מבית מגורים ולצורך כך הצטיידו בכובעים, כפפות, אזיקונים וסרטי הדבקה. בהגיעם לבית המגורים הורידו את מפסק החשמל וירדו לקומת המרתף, שם ישנו באותה העת המתלוננים. הנאשמים תקפו את המתלוננים והאירוע הסתיים כשאחד הנאשמים הצליח לחמוק. בית המשפט המחוזי קבע בעניינם **מתחם הנע בין 40 ל-80 חודשי מאסר** והטיל על כל אחד מהם 50 חודשי מאסר לריצוי בפועל לצד ענישה נלווית. ערעורם לבית המשפט העליון נדחה.

בעניין מקדסי שהוזכר לעיל המערער הורשע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בשתי עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, ניסיון שוד בחבורה והחזקת מכשירי פריצה. בכתב האישום מפורטים ארבעה אישומים כאשר האישום הראשון הוא הרלוונטי לענייננו, וביחס אליו נקבע מתחם נפרד. על פי האמור בכתב האישום, במסגרת האישום הראשון, קשרו הנאשמים קשר לשדוד את המתלוננת, ילידת 1944 בביתה. לצורך כך הגיע נאשם אחר לבית המתלוננת בשעה 10:00 לערך, דפק בדלת וטען בכזב כי עליו לבדוק את ארון החשמל בדירתה עקב תקלה. לאחר שנכנס וביצע בדיקה כביכול הודיע למתלוננת כי התיקון יתבצע בשעות אחר הצהריים. בסמוך לשעה 18:00 חזרו המערער ושני הנאשמים הנוספים לדירה כשהם מצוידים באקדח דמה, אזיקונים מפלסטיק ונייר דבק. נאשם 3 נכנס לדירה והכניס אחריו את יתר הנאשמים, קשר את ידיה והורה לה לשבת בשקט ולמסור לו את מפתחות הכספת. משאמרה המתלוננת כי המפתח אינו מצוי ברשותה עזבו הנאשמים את המקום. בית המשפט המחוזי קבע כאמור מתחם נפרד לכל אחד מהאישומים, ביחס לאישום הראשון נקבע בענייניו של המערער מתחם הנע בין 24 ל-50 חודשי מאסר ונגזרו עליו 40 חודשי מאסר. בשים לב למרכזיותו של נאשם 3 בביצוע העבירה נקבע בענייניו **מתחם הנע בין 36 ל-60 חודשי מאסר** ו בגין כלל האישומים הוטלו עליו 72 חודשי מאסר. ערעורו של המערער לבית המשפט העליון נדחה.

ת"פ 55700-09-22 (מחוזי ת"א) **מדינת ישראל נ' אל הבאקי ואח'** (10.7.2023) - במקרה זה שנדון בפניי הורשעו הנאשמים על יסוד הודאתם במסגרת הסדר טיעון בעבירה של שוד לפי סעיף 402(ב), כאשר אחד מהם גם הורשע בשהייה בלתי חוקית. על פי עובדות כתב האישום הנאשמים פרצו באישון ליל לביתו של המתלונן הקשיש, ניגשו לחדרו והעירו אותו. אחד מהנאשמים הצמיד פצירת ציפורניים לצווארו והורה לו להתיישב, בעוד האחר הביא חגורה שמצא בבית ומסר אותה לשותפו על מנת שיקשור את ידיו. הנאשמים שדדו מהמתלונן רכוש שכלל: 200 גרם זהב, 4 טבעות יהלומים, יהלומים גולמיים, שרשראות זהב, 1,000 דולר אמריקאי ונמלטו מהמקום. באותו מקרה קבעתי (בענייניו של הנאשם שביצע רק את עבירת השוד) **מתחם הנע בין 56 ל-86 חודשי מאסר** והטלתי עליו 68 חודשי מאסר לצד ענישה נלווית.

מקרה זה חמור מעניינינו נוכח הרכוש הרב שנשדד מהמתלונן, אולם פרט לכך מדובר בהתנהגות עבריינית דומה, ונראה כי האלימות שננקטה בעניינינו חמורה יותר.

ת"פ (ת"א) 20582-07-20 **מדינת ישראל נ' טביה** (21.1.2021) - במקרה זה שנדון בפניי הורשע הנאשם על יסוד הודאתו בעבירה של שוד בנסיבות מחמירות וכניסה לישראל שלא כדין. עובר לביצוע השוד הגיע הנאשם לבית המתלוננת לשם צריכת שירותי מין בתשלום. מספר ימים לאחר מכן, יצרו הנאשם ואחר קשר עם המתלוננת ותיאמו עמה מפגש לקבלת שירותי מין בדירתה סמוך לשעה 23:30 באותו לילה. האחר הגיע לדירת המתלוננת סמוך לחצות כשהוא עוטה מסיכה על פניו וכפפות, עם כניסתו מסר למתלוננת 300 ₪ במזומן והמתלוננת ליוותה אותו לחדר האמבטיה. במקביל הגיע הנאשם למקום והמתין מחוץ לדלת כשהוא עוטה מסיכה. האחר יצא מחדר האמבטיה ופנה לעבר דלת הכניסה לדירה כשהוא אוחז מיכל גז מדמיע, במטרה להכניס את הנאשם לדירה. המתלוננת חסמה את הדלת בגופה ובתגובה תקף אותה האחר והיכה בפניה באמצעות מיכל הגז המדמיע ואחז בחוזקה בשיערה תוך שהוא פותח במעט את דלת הכניסה. המתלוננת המשיכה להיאבק באחר אך הנאשם הצליח להיכנס לדירה והיא נשכה את אצבעו. האחר החזיק את שיערה של הנאשמת והצמידה באמצעות גופו לרצפה, ובעוד שהנאשם אחז בחוזקה בבגדיה של הנאשמת צעק לעברה האחר "תביא לנו כסף". לאחר שצרח המתלוננת איים עליה האחר כי יהרוג אותה. הנאשם מצא בדירה סיכת ראש ודקר באמצעותה את בטנה של המתלוננת. בשל חששה הובילה המתלוננת את השניים לארון בדירה ומסרה להם 13,000 ₪ ו-100 דולר. בהמשך מצאו השניים גם 300 ₪ שהביא שמסר לה האחר בתחילת הפגישה וכן נטלו השניים שני טלפונים ניידים ותלשו מצווארה 5 שרשראות כסף. באותו עניין קבעתי **מתחם הנע בין 3 ל-5 שנות מאסר** וגזרתי על הנאשם 3 שנות מאסר לצד ענישה נלווית. ערעורו לבית המשפט העליון נדחה (ע"פ 1576/21).

12. על יסוד כלל הנתונים שפורטו לעיל ראיתי לקבוע **מתחם עונש הולם הנע בין 48 ל-75 חודשי מאסר**.

קביעת העונש המתאים לנאשם

13. בבחינת השיקולים שיש ליתן להם משקל בקביעת העונש המתאים לנאשם ראיתי לזקוף לזכותו את הודאתו וקבלת האחריות על מעשיו. לנתון זה יש משמעות הן מבחינת החיסכון בזמן ציבורי בכלל והן ביחס לחסכון בהעדת המתלונן בפרט. בתי המשפט נוהגים לראות בהודאת נאשמים ככזו המצדיקה הקלה בעונש, וכך יש לנהוג אף בעניינינו. בנוסף, ראיתי באותו נתון אישי-משפחתי הקשור לשאלת הסדרת מעמדו של הנאשם בישראל, כנתון מממן בעל השפעה מסוימת על קביעת העונש המתאים.

מנגד, לחובתו של הנאשם עבר פלילי הכולל, בין היתר, הרשעה בעבירת שוד בגינה ריצה 13 חודשי מאסר. לנתון זה משקל לא מבוטל בקביעת עונשו הן נוכח העובדה שהנאשם ריצה עונש מאסר בפועל וחזר על מעשיו, והן נוכח הדימיון בטיב ההתנהגות הפסולה.

סוף דבר

14. על יסוד כלל הנתונים שפורטו ראיתי לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 60 חודשי מאסר לריצוי בפועל החל מיום מעצרו 27.2.23.

ב. 9 חודשי מאסר אולם הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו עבירת רכוש מסוג פשע או עבירת אלימות נגד הגוף מסוג פשע.

ג. 5 חודשי מאסר אולם הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו עבירת רכוש מסוג עוון או עבירת אלימות נגד הגוף מסוג עוון.

ד. פיצוי למתלונן בסך 5,000 ₪ אשר ישולם עד ולא יאוחר מיום 1.4.24.

ה. קנס בסך 1,000 ₪ אשר ישולם עד ולא יאוחר מיום 1.4.24 או 5 ימי מאסר תמורתו.

ניתן צו למוצגים לשיקול דעת קצין משטרה ו/או התביעה.

זכות ערעור כחוק.

ניתן והודע היום ג' אדר א תשפ"ד, 12/02/2024 במעמד הנוכחים.

**בני שגיא, שופט
סגן נשיא**